

DNS

TEATER
INN
LANDET

teaterinnlandet.no

KIMF

Størst av alt er kjærligheten

AV AUDNY CHRIS HOLSEN OG MARIUS LEKNES SNEKKEVÅG

TEATER INNLANDET © 2019

CO-PRODUKSJON

Størst av alt er kjærligheten

FOTO: ARNTIN JOHNSEN

Jeg trodde at jeg forsto den kampen de homofile og lesbiske har kjempet og kjemper. Jeg er et opplyst menneske. I min tid har homofile og lesbiske fått rettigheter og anerkjennelse. Jeg har venner av alle seksuelle orienteringer. Jeg ser og jeg erkjenner – trodde jeg. Men å få presentert essensen av de siste 50 årenes kamper for likeverd, har gitt meg en mye dypere forståelse for det ensomme, det skambelagte og vonde, men samtidig fargerike universet så mange av mine venner og medmennesker har stått i. Det har fylt meg med ny respekt og ydmykhet. Det har gitt meg et spark i sjelen, et spark jeg er stolt over å dele med publikum.

Det er bare noen få tiår siden homofili var en forbrytelse. Fremdeles er det mennesker som mener det er en sykdom. Jeg finner det vanskelig å akseptere at noen tillater seg å tråkke på sine medmennesker fordi de elsker noen av sitt eget kjønn. Kjærligheten er ikke kjønnsbestemt, og den er ikke forbeholdt det heterofile paret. Kjærligheten er vakker uansett. Sånn er det med den saken.

Kim F er en hyllest, ikke bare til Kim Friele, men til alle de kvinner og menn som gikk foran og sloss for lesbiske og homofiles rettigheter. Dette er et lite stykke Norges-historie fra vår nære fortid. Fra en tid vi som er voksne i dag har tatt del i og hatt ansvar for.

Det er lett å riste på hodet og si at fordommene fra 70- og 80-tallet var latterlige. Men vi skal ikke snakke om fordommene som noe som eksisterte den gang da. Fordommene bærer vi med oss den dag i dag, og kampen for likeverd, kampen for å få lov til å elske den man elsker, den må kjempes igjen og igjen. Også her i Norge.

Det er med stolthet og glede vi løfter regnbueflagget og takker Kim Friele for at hun gikk foran og krevde sin rett til kjærlighet. Noen mennesker tør mer enn andre, slåss hardere enn andre, og har et mot de fleste av oss bare kan drømme om. Respekt!

Janne Langaas
Janne Langaas
teatersjef

1902

1935

1950

Paragraf 231 i Straffeloven av 1902 lyder: Finder der utugtig Omgjængelse Sted mellem Personer af Mandkjøn, straffes de, der heri gjør sig skyldige eller som medvirker dertil, med Fængsel indtil 1 Aar. Med samme Straf ansees den, som har utuktig Omgjængelse med Dyr. Paatale finder alene Sted, naar det påkræves af almene Hensyn.

Karen-Christine «Kim» Friele blir født i Bergen. Hun vokser opp i Fana.

Den lukkede homofile organisasjonen Det Norske Forbund av 1948 blir etablert.

Det handler om retten til å elske den du vil

Kim F. Kim Friele. Navnet har en sterk klang i Bergen, for det forteller om en kvinne som endret Norge. Vi takker derfor Teater Innlandet for at de tilbød oss å samarbeide om teaterforestillingen *Kim F.* Dette er en vesentlig historie fordi den handler om retten til å leve sant. Den handler om hvordan et modig menneske med stor integritet og handlekraft klarte å gjøre verden til et litt bedre sted for mange. Og vi er stolte over at Kim F er fra Bergen!

Agnete G. Haaland
teatersjef
Den Nationale Scene

1958

Kim flytter til Oslo og begynner å jobbe som sekretær ved Opplysningskontoret for forsikring.

1959

Kim gifter seg med jusstudent Ole Friele jr.

1961

Kim blir skilt.

Da jeg var 16 år ble jeg sjalu. Det var da jeg forstod at jeg var forelsket. I en jente. Det var en uendelig stor omstendighet i livet mitt. En identitetsendring. En ny forståelse. En ny verden. Og jeg begynte å fortelle om det. Jeg valgte å være åpen. Da endret verden seg. Jeg ble sett på som annerledes. Jeg ble en omstendighet. En man måtte forholde seg til. En man måtte tolerere.

Nå er det gått 30 år. Jeg er voksen. Lever i en kjernefamilie med 2 barn og 2 voksne. Samfunnet er endret. Det er større mangfold og åpenhet. Respekten for andre mennesker, for hvordan man snakker sammen og ser på hverandre, er bedre.

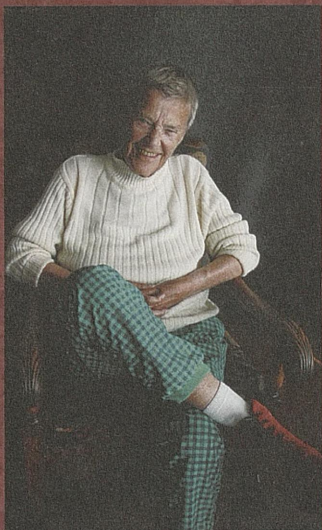
Men å ha en annen seksuell orientering enn de fleste, det gjør meg skeiv. Sånn er det. Jeg er skeiv og jeg er blant et mindretall i verden.

Når folk velmenende sier «det bryr ikke meg hva du eller andre gjør på soverommet», så vet de ikke at jeg ikke lever livet mitt på soverommet. Jeg lever livet mitt som skeiv hver dag, på butikken, på bussen, i møter, på kino, i teatret, der verden er straight og jeg er skeiv. Der jeg kontinuerlig møter historier jeg ikke kan identifisere meg med. Møter mennesker som går ut fra at jeg er straight. Som spør samboeren min og meg om vi er søstre. Der folk rødmer, stammer, beklager, blir flau, blir stumme, eller overkompenserer på annet vis. Det at jeg er som jeg er, det vekker reaksjoner. Blant folk flest.

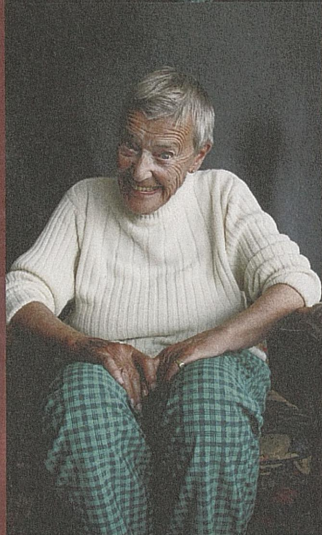
Men jeg er ikke som folk flest, og denne historien er ikke om folk flest.

Endelig en historie fra meg til deg. Fra meg som lesbisk til deg som skeiv og ikke-skeiv. Til alle, rett og slett. Takk til Kim for alt du har gjort. Kim Friele for president!

Audny Chris Holsen
regissør og dramatiker

Karen-Christine «Kim» Friele

Kim Friele er Norges mest betydningsfulle aktivist for homofiles rettigheter. Hun var den første i Norge som sto offentlig fram som homofil. Hun var svært delaktig i at straffeloven mot homoseksualitet ble opphevet i 1972, at «homofili» ble strøket som psykiatrisk diagnose i 1977, og at straffelovens paragrafer mot rasisme i 1981 ble utvidet til også å gjelde diskriminering på grunn av seksuell legning.

Hun har mottatt homobevegelsens ærespris og er Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden. Da NRK kåret «Århundrets nordmann» gjennom publikumsavstemming i 2005, var det bare Kong Olav, Einar Gerhardsen og Erik Bye som fikk flere stemmer enn Kim Friele.

I 1991 flyttet Kim til hytta på Haugastøl på Hardangervidda sammen med sin kjæreste gjennom mange år, Wenche Lowzow. Wenche døde i 2016. Kim bor på Geilo og har fortsatt som skribent og foredragsholder om homofiles liv og historie.

■

Kim blir leder av DNF-48 og den første i Norge som står fram som homofil under fullt navn.

Straffeloven mot homoseksualitet av 1902 blir opphevet.

Kim Friele og Wenche Lowzow møtes.

1966

1972

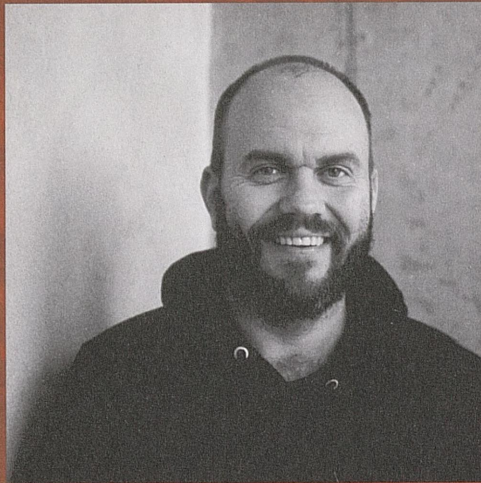
1977

Audny Chris Holsen

REGISSØR OG DRAMATIKER

Audny er teater- og TV-regissør utdannet fra instruktørlinjen ved Statens Teaterhøgskole. Hun er en av Norges mest brukte regissører og har jobbet ved de fleste av landets teater-scener. Hun har blant annet satt opp *Hedda Gabler* og *Et dukkehjem* ved Rogaland Teater, *DRITT/LA MERDE* ved Østfold Kulturutvikling, *En folkefiende* og *Jeg vil vaske verden ren – Norge under andre verdenskrig II* ved Kilden teater, *Rytmar frå verdensrommet* ved Det Norske Teatret og *Rabinowitz – Norge under andre verdenskrig I* for Scenekraft. Hun har også regissert over 40 timer TV-drama, blant annet for *Himmelblå* og *Hvaler* på henholdsvis NRK1 og TV2. I perioden 2001–2003 eide og drev hun Potta, et tested for lesbiske i Oslo, som hun overtok etter grunnleggerne Sissel og Marianne. For Teater Innlandet har hun tidligere hatt regi på *Jeppe på Bjerget*.

Marius Leknes Snekkevåg

DRAMATIKER

Marius er utdannet tekstforfatter ved Westerdals School of Communication i Oslo og debuterte som dramatiker med stykket *Slipp meg, jeg elsker deg* i 2009. *Kim F* er hans syvende samarbeid med Audny Chris Holsen. I 2011 ble deres forestilling *Rabinowitz – Norge under andre verdenskrig I* nominert til Heddaprisen for Årets forestilling. Marius har skrevet *Heks* for Scenekraft, *Gi meg en lykkelig slutt* for Hauge-sund Teater og Rogaland Teater, *Folkedypet* for Brageteateret, *Jeg vil vaske verden ren – Norge under andre verdenskrig II* for Kilden Teater, *Sviker – Norge under andre verdenskrig III* for Scenekraft og Hagesund Teater og *Monsterunga* for Nordland Teater. For Teater Innlandet har Marius tidligere vært en av dramatikerne på forestillingen *!KYSS*.

Norsk Psykiatrisk Forening opphever homoseksualitet som sykdomsdiagnose, men behandling for å «kurere» mennesker for homofili fortsetter.

42 % av den voksne befolkningen i Norge mener homoseksuelle ikke bør få jobbe som lærere i grunnskolen eller bli leger.

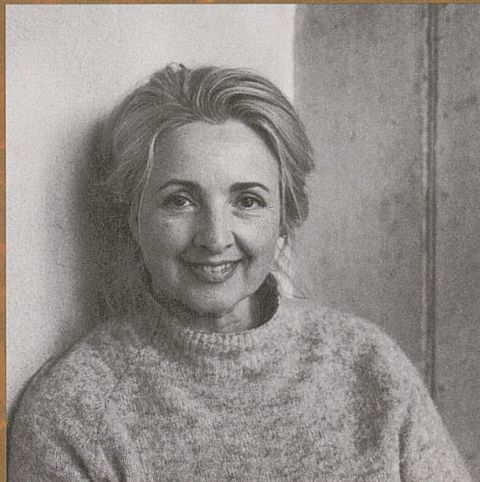
Kim mottar Fritt Ord-prisen for «hennes innsats for å skape forståelse for de homofiles situasjon».

Linn Løvvik

SKUESPILLER

Linn er utdannet skuespiller fra GITIS Scandinavia, The Russian Academy of Theatre Arts, i Århus. Etter endt utdannelse debuterte hun i *Blackbird* ved Haugesund Teater. Siden har hun jobbet som frilansskuespiller og medvirket i nærmere 30 produksjoner ved flere av landets scener. Hun har blant annet spilt i *Rabinowitz – Norge under andre verdenskrig I*, produsert av Scenekraft, *Helter*, *Grease*, *Romeo og Julie*, *Heks – en thriller*, *Jungelboken* og *I love you, You're perfect, Now change* ved Haugesund Teater og *Yogakrigen* ved Sogn og Fjordane Teater. Hun har også vært tilknyttet Kilden Teater hvor hun blant annet har spilt Dr. Stockmann i *En Folkefiende*, Snødronningen i *Snødronningen*, medvirket i *Kvinnekuppet* og spilt hovedrollen som Quislings spinndoktor i *Jeg vil vaske verden ren – Norge under andre verdenskrig II*.

Anna Dworak

SKUESPILLER

Anna er utdannet fra Nordisk Teaterskole i Århus. Hun har mange års erfaring som skuespiller fra blant annet Østerrike, Tyskland og Danmark, men har de siste årene hovedsakelig jobbet i Norge. Hun har medvirket i en rekke filmer, som *Mot Moskva*, *Sammen*, *De nærmeste* og *Fra balkongen*, og TV-serier som NRKs *Sørgekåpen* og *Kampen for tilværelsen*, *Spesialenheten* på TV3 og NRK Supers serie *Helium*. Hun hadde også hovedrollen i NRK Radioteatrets serie *Dommer Hamre*. På scenen har Anna blant annet medvirket i *Kvinna frå før* ved Sogn og Fjordane Teater og *Jeg vil vaske verden ren – Norge under andre verdenskrig II* ved Kilden Teater.

Wenche kommer offentlig ut av skapet og blir Norges første åpent homofile stortingsrepresentant.

Det blir innført fulle rettigheter for homofile i forsvaret.

Norge utvider straffebestemmelsene mot rasisme i straffeloven til også å gjelde homofile.

Sosialdepartementet fjerner homofili som sykdomsdiagnose.

Det første AIDS-relaterte dødsfallet i Norge, og helseutvalget for homofile blir stiftet som et svar på AIDS-epidemien.

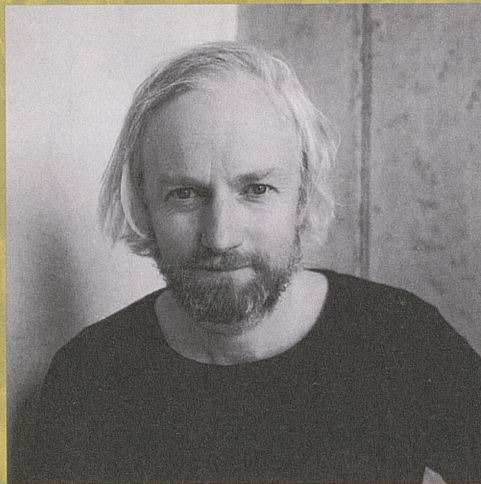
Wenche blir ikke nominert til Stortinget.

Steffen Mulder

SKUESPILLER

Steffen er utdannet ved NISS i Oslo og har vært en del av skuespillerensemblet ved Kilden Teater i Kristiansand i flere år. Der har han blant annet medvirket i *Romeo og Julie*, *Snødronningen*, *Juryen – 12 Edsvorne*, *Sult1*, *Sidespringerne*, *Tingenes tilstand* og spilt Quisling i *Jeg vil vaske verden ren – Norge under andre verdenskrig II*.

Håkon Moe

SKUESPILLER

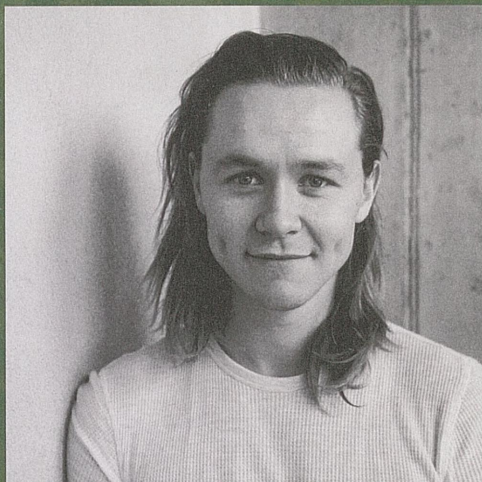
Håkon er utdannet ved Liverpool Institute of Performing Arts. Han har vært ansatt ved Teatret Vårt i Molde i flere år og gjort en rekke produksjoner for Riksteatret, samt vært engasjert ved Sogn og Fjordane Teater og Akershus Teater. Han har også spilt i *Evig Ung* ved Det Norske Teatret, *Postkort fra Lillebjørn* og *Karlson på taket* ved Oslo Nye Teater, *All's well that ends well* ved Rogaland Teater, samt i spillefilmen *Bølgen* og TV2s *Hotel Cæsar*. Håkon har de siste årene vært tilknyttet Den Nationale Scene hvor han blant annet har spilt i *Spellemann på taket*, *Danny og den store fasanjakten* og *Der går grensen*, som han også var komponist og musikalsk ansvarlig for.

20 % mener homofili bør forbys ved lov.

Kim blir statsstipendiat. Hun slutter som generalsekretær i DNF-48, mot sin vilje.

WHO fjerner homofili som sykdomsdiagnose.

Kristian Berg Jåtten

SKUESPILLER

Kristian er utdannet ved The New York Conservatory for Dramatic Arts og har spilt i flere forestillinger med Moving Pictures Theatre Company i New York. Han har vært engasjert ved Rogaland Teater hvor han har medvirket i *Black Rider* og spilt hovedrollene i *Jungelboken 2099* og *La den rette komme inn*. Han har også spilt i *Snøhvit*, *Hans og Grete* og *De tre musketerer* ved Rogaland Teaters sommerteater. Kristian er nå tilknyttet Den Nationale Scene hvor han blant annet har spilt i *En julefortelling*, *Spellemann på taket*, *Danny og den store fasanjakten* og *Henrik Ibsens samlede verker på 78 minutter*.

Kristin Bengtson

SCENOGRAF, KOSTYMEDESIGNER, FOTOGRAF

Kristin er scenograf ved Teater Innlandet. Hun var ansatt ved Hedmark Teater fra 1991 til 2010. For Teater Innlandet har hun vært scenograf og kostymedesigner på blant annet *The 39 Steps*, *Willie Nelson kjente mor mi*, *Inntrengerne*, *Det året det var så bratt*, *Pippi Langstrømpe*, *Skaff meg en synder* og *Jeppe på Bjerget*. Høsten 2017 var Kristin visuell dramaturg, foto- og videograf på teaterinstallasjonen *Solveigs 2. sang*. Hun er del av det kunstneriske teamet som har hatt og idé og manus til barneforestillingen *Se! Jeg fant!*, som hun også har laget scenografien til. ■

Arne Kambestad

LYSDESIGNER

Arne jobbet i mange år i Grieghallen, og etter noen år som frilanser har han siden 1994 vært ansatt som lysdesigner ved Den Nationale Scene. Der har han de siste årene lyssatt blant annet *Det gode mennesket i Sezuan*, *Danny og den store fasanjakten*, *Spellemann på taket* og fjorårets iscenesettelse av Vigdis Hjorts roman *Arv og Miljø*. ■

Bjarte Våge

LYDDESIGNER

Bjarte er leder for lydavdelingen ved Den Nationale Scene. Han har hatt ansvaret for lyden på svært mange av teatrets teater- og musikaloppsetninger de siste 25 årene. De siste årene har han blant annet hatt lyddesign på de store musikalene *Kristin Lavransdatter* og *Hellemyrsfolket*. ■

Morten Kjerstad

DRAMATURG

Morten jobber som dramaturg ved Den Nationale Scene. Morten er også Statsteatrets dramaturg, og har tidligere jobbet for blant annet Hålogaland Teater, Riksteatret og Rogaland Teater. Han har også satt opp flere teater- og musikkforestillinger. For Teater Innlandet har han tidligere vært dramaturg og lyddesigner på *Fire forsøk på å gjøre en forskjell*. ■

kjærlighet

Kim og Wenche flytter
til Haugastøl.

Stortinget vedtar
partnerskapsloven.

Kim mener partnerskap er et
annenrangs ekteskap og er
egentlig imot loven. Likevel
blir Kim og Wenche det første
paret som inngår partnerskap
6. august 1993.

Kim mottar homo-
bevegelsens ærespris.

1994

Kim blir utnevnt til
Ridder av 1. klasse av
St. Olavs orden.

2000

Fordi noen norske psykiatere
tilbyr behandling mot
homofili, vedtar Norsk
Psykiatrisk Forening en
resolusjon: Homofili er ingen
sykdom eller sykkelig tilstand
og kan derfor ikke være
gjenstand for behandling.

2000

2008

Stortinget vedtar en felles ekteskapslov som gir homofile par rett til å gifte seg samt adopsjonsprøvingsrett for likekjønnede par og rett til assistert befruktning for lesbiske par.

2009

Kim returnerer Fritt Ord-prisen i protest mot at Nina Karin Monsen tildeles den. Monsen hadde gått hardt ut mot den nye ekteskapsloven.

2013

Kim donerer arkivet sitt til Universitetet i Bergen. Skeivt arkiv er innlemmet i Norges UNESCO-beskyttede dokumentarv.

Wenche dør.

Kirken åpner opp for å
vie likekjønnede par.

25 % av anmeldte forhold
av alvorlig hatkriminalitet i
Norge gjøres av homofile og
lesbiske. Politiet oppgir at
dette uforholdsmessig høye
tallet har vært stabilt over
mange år.

KIM F

AV AUDNY CHRIS HOLSEN OG MARIUS LEKNES SNEKKEVÅG

Kim Friele: Linn Løvvik
Wenche Lowzow: Anna Dworak
Diverse roller: Kristian Berg Jåtten, Håkon Moe
og Steffen Mulder

Regi: Audny Chris Holsen

Scenografi, foto-/videodesign
og kostymedesign: Kristin Bengtson
Lysdesign: Arne Kambestad
Lyddesign: Bjarte Våge
Dramaturg: Morten Kjerstad

Produsent Teater Innlandet: Sigrun Breck Oustad
Teknisk leder Teater Innlandet: Olav Nordhagen
Inspisient Teater Innlandet: Rebecca Lilleengen
Inspisient DNS: Julie Bakke Kvalen

Kostymeansvarlig: Lise Søråune | Kostymeproduksjon: Irén Godtfredsen, Heidi Glesaaen, Ane Olivia L. Berntsen, Ida Susanne Øien, Gjertrud Solttun og Nina Holvik | Rekvisitører: Britt Elin Østby, Espen Røen og Magnus Holm | Maskør: Tonje Mari Hansen | Tilvirkning scenografi: Rune Astrix Strømsæther og Øystein Brandt | Markedsansvarlig: Mari Brovold Owen og Silje Gripsrud

Følgende er brukt som kilder til forestillingen: Intervju med Kim Friele, *Troll skal temmes* av Karen-Christine Friele (Scanbok Forlag, 1990), *Kampene* av Ola Henmo (Cappelen Damm, 2017), *To kvinner – Karen-Christine Friele og Wenche Lowzow forteller til Bjørn Gunnar Olsen* (Forlaget Atheneum a.s., 1983)

Takk til: NRK for radioklipppet med Kim Friele fra programmet *Stengt verden: Samtale om homofili og menneskeverd* (sendt 15. juni 1965) | Trond Indahl for tillatelse til bruk av diktet «Julebønn» | Dramatikkens hus og Lene Therese Teigen

Urpremiere: Den Nationale Scene 15. desember 2018
Turné i Innlandet og Oslo: 24. januar–24. februar 2019
Varighet: Circa 90 minutter
Teatersjefer: Janne Langaas og Agnete Haaland

Det er ikke anledning til å fotografere, filme eller gjøre lydopptak under forestillingen.
Mobiltelefoner skal være slått helt av.

IDRETT OG KULTUR GIR ENERGI

Eidsiva har om lag 200 sponsoravtaler innen kultur, bredde- og toppidrett. Fordi vi er eid av Oppland og Hedmark fylkeskommuner og 27 kommuner i Innlandet, er det naturlig at verdiene Eidsiva tjener på å produsere fornybar energi føres tilbake til der du bor.

Les mer om vår satsing på idrett og kultur på eidsiva.no/sponsing

f Følg oss på Facebook: facebook.com/Eidsiva

Eidsiva

Teater Innlandet: Tom Styve, skuespiller / Kåre Nordseth, tekniker / Janne Langaas, teatersjef / Lise Søraune, leder for systua.

AV SVEIN GUNDERSEN, ARNE LINDTNER NÆSS
OG WAYNE McKNIGHT
ETTER RUDYARD KIPLINGS EVENTYR

Jungel- boken

Hør jungelens lov!

På turné i Innlandet 21. februar-31. mars

KOMMER!

LILLEHAMMER | HAMAR | ELVERUM | TRYSIL | SØR-FRON | LOM | OTTA | GJØVIK | RENA | TYNSET
KOPPANG | KONGSVINGER | BRUMUNDDAL | HOV | DOKKA | FAGERNES | GRAN | RAUFOSS | SAND | FLISA

Hva synes du om *Kim F*?

Gå inn på www.teaterinnlandet.no/kim-f og skriv din mening, enten det er ris eller ros.

Vi vil gjerne høre fra deg!

TEATER INN LANDET

teaterinnlandet.no

ANSVARLIG UTGIVER: JANNE LANGAAS
REDAKTØR: KRISTINE WELDE TRANÅS
FORESTILLINGSFOTO: GISLE BJØRNEBY
PORTRETTER: KRISTIN BENGTSON
DESIGN: TWEED
TRYKK: FLISA TRYKKERI

